

SK

SK

SK

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 15.9.2009
KOM(2009) 473 v konečnom znení

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

O VÝVOJI VÍZOVÉHO INFORMAČNÉHO SYSTÉMU (VIS) V ROKU 2008
(predkladaná v súlade s povinnosťou podľa článku 6 rozhodnutia Rady 2004/512/ES
z 8. júna 2004)

**Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o vývoji vízového informačného systému
(VIS)**

**Správa o pokroku za obdobie január – december 2008
(KOM(2009)473)**

OBSAH

1.	Úvod.....	3
2.	Stav projektu	3
2.1.	Pokrok v sledovanom období	3
2.1.1.	Právny rámec VIS	4
2.1.2.	Prepracovanie harmonogramu VIS.....	5
2.1.3.	Vývoj centrálného systému – dodávky a plnenia	5
2.1.4.	Vývoj systému biometrickej identifikácie (BMS).....	5
2.1.5.	Príprava prevádzok a sieť	6
2.1.6.	Skúšky a súvisiace dodávky a plnenia.....	6
2.1.7.	Plánovanie na národnej úrovni a koordinácia.....	7
2.1.8.	Skupina „Priatelia VIS“	8
2.1.9.	Zavedenie systému na konzulárnych úradoch a hraničných priechodoch.....	8
2.2.	Riadenie projektu Komisiou	9
2.2.1.	Plánovanie a rozpočet	9
2.2.2.	Riadenie rizík.....	9
2.2.3.	Rada pre riadenie projektu (PMB).....	10
2.3.	Zasadnutia výboru SIS II	10
2.3.1.	Výbor SISVIS	10
2.3.2.	Rada pre riadenie zmien (CMB).....	10
2.3.3.	Poradná skupina pre skúšky (TAG).....	10
2.3.4.	Expertná skupina pre VIS Mail (VIS MEG)	10
3.	Záver a perspektívy.....	11

1. Úvod

Táto správa obsahuje údaje o práci na vývoji vízového informačného systému (ďalej len „VIS“) vykonanej Komisiou v roku 2008 (január – december 2008). Je to piata správa o pokroku¹ predkladaná Komisiou Rade a Európskemu parlamentu v súlade s článkom 6 rozhodnutia Rady 2004/512/ES z 8. júna 2004, ktorým sa vytvára vízový informačný systém (VIS)². V tomto rozhodnutí sa ustanovuje, že Komisia, ktorej pomáha výbor SIS II³, je zodpovedná za vývoj VIS, zatiaľ čo národné systémy prispôsobujú a/alebo vyvíjajú členské štáty. V roku 2007 bol zriadený výbor SISVIS⁴, ktorý Komisii pomáha pri výkone jej vykonávacích právomocí vo veciach, ktoré súvisia s prevádzkovou fázou projektov SIS II a VIS. Prvé stretnutie výboru SISVIS v zložení pre otázky VIS sa uskutočnilo v novembri 2008, po tom, ako nadobudlo účinnosť nariadenie (ES) č. 767/2008 o vízovom informačnom systéme (VIS) a výmene údajov o krátkodobých vízach medzi členskými štátmi (nariadenie o VIS)⁵.

2. STAV PROJEKTU

2.1. Pokrok v sledovanom období

Zhrnutie hlavných krokov

Na konci vykazovaného obdobia prebiehala v niekoľkých členských štátoch druhá fáza predbežných skúšok zhody (pre-Compliance Testing), po tom, ako úspešne prebehlo dodávateľské akceptačné testovanie (Factory Acceptance Test – FAT).

Počas francúzskeho predsedníctva bola vytvorená skupina „Priatelia VIS“, ktorej úlohou je sledovať vnútroštátne projekty a byť spojovacím prvkom medzi ministerskou a expertnou úrovňou. Vďaka tejto skupine sa vývoj na úrovni členských štátov veľmi pozorne sleduje.

V marci 2008 bola vytvorená Rada pre riadenie zmien (CMB), ktorej úlohou je zachovávať stabilitu špecifikácií. Táto rada poskytuje poradenstvo v súvislosti s akýmkoľvek podanými žiadosťami o zmenu, ktoré majú vplyv na technické špecifikácie VIS.

Takisto bola vytvorená aj Poradná skupina pre skúšky (TAG), v rámci ktorej sa diskutuje a dosahuje konsenzus o všetkých záležitostiach týkajúcich sa skúšok.

Počas vykazovaného obdobia sa vyskytli žiadosti, aby sa pred prevádzkovou skúškou systémov (OST) vykonali niektoré zmeny v systéme VIS a v systéme biometrickej identifikácie (BMS). Ukázalo sa, že vykonanie týchto zmien si vyžiada viac času. Coreper sa v decembri 2008 na radu skupiny „Priatelia VIS“ dohodol, že je potrebné zmeniť časový

¹ Štvrtá správa, t. j. správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o vývoji vízového informačného systému (VIS) v roku 2007 bola uverejnená ako dokument KOM(2007) 714 v konečnom znení zo dňa 10.11.2008.

² Ú. v. EÚ L 213, 15.6.2004, s. 5.

³ Komitologický rámec pre projekty SIS II aj VIS vo vývojovom štádiu zriadený článkom 5 ods. 1 nariadenia (ES) č. 2424/2001, Ú. v. ES L 328, 13.12.2001, s. 4.

⁴ Zriadený článkom 51 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1987/2006 z 20. decembra 2006 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II).

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008 z 9. júla 2008 o vízovom informačnom systéme (VIS) a výmene údajov o krátkodobých vízach medzi členskými štátmi (nariadenie o VIS), Ú. v. EÚ L 218, 13.8.2008, s. 60 – 81.

harmonogram projektu VIS, aby sa zohľadnili tieto konečné zmeny systému, a zároveň zabezpečiť, aby bol dodržaný termín uvedenia VIS do prevádzky, ktorým je rok 2009⁶.

2.1.1. Právny rámec VIS

Hoci politická dohoda medzi Európskym parlamentom a Radou o súbore návrhov právnych predpisov týkajúcich sa VIS, teda o návrhu nariadenia o vízovom informačnom systéme (VIS) a výmene údajov o krátkodobých vízach medzi členskými štátmi⁷ (nariadenie o VIS) a o rozhodnutí Rady v rámci tretieho piliera⁸, bola dosiahnutá už v júni 2007, tieto právne nástroje boli formálne prijaté až v júni 2008, po tom, ako boli stiahnuté dve parlamentné výhrady.

V nariadení (ES) č. 767/2008 je vymedzený účel a funkcie VIS a zodpovednosť za tento systém. Ustanovujú sa v ňom aj podmienky a postupy na výmenu údajov o žiadostiach o krátkodobé víza medzi členskými štátmi a o rozhodnutiach prijatých v tejto súvislosti. V záujme zabezpečenia spoľahlivého overenia a identifikácie osôb patria medzi údaje spracúvané v rámci VIS alfanumerické údaje, fotografie a odtlačky prstov žiadateľa o víza.

Rozhodnutie Rady 2008/633/SVV sa týka sprístupnenia vízového informačného systému (VIS) k nahliadnutiu určeným orgánom členských štátov a Europolu na účely predchádzania teroristickým trestným činom a iným závažným trestným činom, ako aj na ich odhaľovanie a vyšetrovanie.

Oba tieto právne nástroje boli uverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie 13. augusta 2008 a nadobudli účinnosť 2. septembra 2008.

Vďaka prijatiu uvedených právnych predpisov bolo možné ukončiť technické špecifikácie, pričom vývoj, ktorý sa uskutočňoval na základe politickej dohody o návrhoch právnych nástrojov z roku 2007, mohol pokračovať podľa plánu v súlade s novým časovým harmonogramom. Pred uvedením VIS do prevádzky je však takisto nutné zmeniť a doplniť aj Spoločné konzulárne pokyny⁹ a Kódex schengenských hraníc¹⁰, aby sa v nich zohľadnili operácie v rámci systému VIS, ktoré sa uskutočňujú na konzulárnych úradoch a hraničných priechodoch. Politická dohoda o zmene a doplnení oboch právnych nástrojov bola dosiahnutá na konci vykazovaného obdobia. Počas vykazovaného obdobia sa diskutovalo aj o návrhu vízového kódexu¹¹, tento nástroj však ešte nebol prijatý.

⁶ Podrobnejšie v časti 2.1.2 tejto správy.

⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008 z 9. júla 2008 o vízovom informačnom systéme (VIS) a výmene údajov o krátkodobých vízach medzi členskými štátmi (nariadenie o VIS), Ú. v. EÚ L 218, 13.8.2008, s. 60 – 81.

⁸ Rozhodnutie Rady 2008/633/SVV z 23. júna 2008 o sprístupnení vízového informačného systému (VIS) na nahliadnutie určeným orgánom členských štátov a Europolu na účely predchádzania teroristickým trestným činom a iným závažným trestným činom, ich odhaľovania a vyšetrovania, Ú. v. EÚ L 218, 13.8.2008, s. 129 – 136.

⁹ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia a dopĺňajú Spoločné konzulárne pokyny týkajúce sa víz pre diplomatické misie a konzulárne úrady, pokiaľ ide o zavedenie biometrických identifikačných znakov vrátane ustanovení o organizácii prijímania a spracúvania žiadostí o víza; medziinštitucionálny spis: 2006/0088 (COD).

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 z 15. marca 2006, ktorým sa ustanovuje kódex Spoločenstva o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc), Ú. v. EÚ L 105, 13.4.2006, s. 1 – 32.

¹¹ Návrh nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady o vízovom kódexe Spoločenstva, KOM(2006) 403 v konečnom znení.

2.1.2. *Prepracovanie harmonogramu VIS*

V súlade s prepracovaným harmonogramom, ktorý bol dohodnutý v septembri 2007 a pri súčasnom zohľadnení všetkých technických zmien centrálného systému, ktoré je nutné uskutočniť v dôsledku prijatia predpisov tvoriacich právny základ pre VIS, mal byť centrálny VIS pripravený na uvedenie do prevádzky v júni 2009. Úsilie o dodržanie tohto termínu počas vykazovaného obdobia pokračovalo, postupovalo sa striktnie podľa uvedeného harmonogramu a v súlade s dohodnutým plánom boli úspešné zavŕšené takmer všetky etapy. V rámci diskusií expertov členských štátov na zasadnutiach pracovných skupín s účasťou národných projektových manažérov pre VIS a na zasadnutiach Rady pre riadenie zmien (pozri časť 2.3 tejto správy) členské štáty požiadali o viaceré zmeny¹², ktoré budú mať dosah na vývoj VIS a BMS a vyžadujú si aktualizáciu technických špecifikácií. Rada pre riadenie zmien (CMB) v novembri odporučila vykonanie týchto zmien pred tým, ako sa VIS uvedie do prevádzky, a výbor SIS II s tým súhlasil. Keďže podľa odhadov hlavného zmluvného dodávateľa by tieto zmeny znamenali pre vývoj VIS ďalších šesť mesiacov navyše, odporúčania Rady pre riadenie zmien (CMB) a výboru SIS II boli predložené skupine „Priatelia VIS“, aby ich prediskutovala a určila ďalší postup. Táto skupina v decembri na svojom prvom zasadnutí potvrdila, že všetky členské štáty si želajú, aby sa predmetné zmeny realizovali ešte pred spustením systému VIS. Na svojom poslednom zasadnutí v roku 2008 Coreper požiadala Komisiu, aby vypracovala podrobný aktualizovaný harmonogram pre VIS, ktorý by zohľadňoval uvedené zmeny a v ktorom by sa uvedenie do prevádzky presunulo na koniec júna 2009.

2.1.3. *Vývoj centrálného systému – dodávky a plnenia*

Počas vykazovaného obdobia pokračoval vývoj viacerých hlavných predmetov plnenia a uskutočnili sa mnohé plnenia, ktoré spočívali vo vykonaní skúšok¹³. V apríli boli schválené úplné funkčné podrobné technické špecifikácie (DTS) a takisto aj dokument o riadení prepojenia (ICD)¹⁴, a bolo stanovené, ktoré základné špecifikácie týkajúce sa funkčnosti a architektúry sa už nebudú meniť. V súlade s plánom bola koncom septembra dodaná konečná verzia podrobných technických špecifikácií (DTS), ktorá obsahovala funkčné špecifikácie, aspekty architektúry a technické špecifikácie. Vzhľadom na to, že sa v roku 2008 dosiahla dohoda o vykonaní požadovaných zmien, bude nutné DTS a ICD zodpovedajúcim spôsobom aktualizovať. Členským štátom bolo v októbri poskytnuté druhé vydanie CD nosiča so simulátorom založeným na ICD/XSD 1.76 obsahujúcim opravy vykonané po dodávateľskom akceptačnom testovaní (FAT), ktoré bolo úspešne zrealizované a ukončené v septembri.

2.1.4. *Vývoj systému biometrickej identifikácie (BMS)*

Po tom, ako bola medzi Európskym parlamentom a Radou dosiahnutá politická dohoda o nariadení o VIS a rozhodnutí Rady týkajúcom sa VIS, hlavný zmluvný dodávateľ uskutočnil analýzu, v rámci ktorej skúmal, ako je nutné ďalej postupovať v rámci vývoja systému, aby sa zabezpečil úplný súlad VIS so stanoveným právnym rámcom a funkčnosť prepojenia s BMS.

¹² Požadované zmeny súviseli s implementáciou biometrie do VIS, presnejšie s tým, aby existovala možnosť vykonať overenie s použitím menej ako štyroch prstov, a aby sa pri práci so systémom nemusel presne uvádzať prst či prsty použité na overenie. Ďalšie dve požadované zmeny sa týkali aktualizácie matrice pre funkciu konečného užívateľa a rozšírenie prístupových práv pre orgány konajúce na základe nástroja patriaceho do tretieho piliera v súlade s rozhodnutím Rady 2008/633/SVV z 23. júna 2008.

¹³ Pozri bod 2.1.6.

¹⁴ Verzia DTS 1.22 a verzia ICD 1.72.

Dňa 1. apríla bolo obnovené plnenie pozastavenej zmluvy o BMS¹⁵ a následne bolo prostredie BMS prepojené s VIS, aby sa mohlo uskutočniť dodávateľské akceptačné testovanie (FAT).

Členským štátom bol okamžite dodaný softvér pre biometrické funkcie. V priebehu roka dostali softvér pre zariadenia na zaznamenávanie odtlačkov prstov a začali využívať internetový portál BMS na účely zavádzania biometrie na vnútroštátnej úrovni. V roku 2008 sa niekoľko pozvaných skupín malo možnosť oboznámiť s fungovaním predvážacieho modelu BMS, ktorý simuluje používanie VIS na konzulárnych úradoch a hraničných priechodoch. Delegáciám z členských štátov, poslancom Európskeho parlamentu a podpredsedovi Komisie Barrotovi a členom jeho kabinetu boli na simulácii vysvetlené praktické aspekty a spôsob spracúvania žiadostí o biometrické víza.

V roku 2008 bol vypracovaný návrh vykonávacích opatrení, ktorými sa ustanovujú technické špecifikácie pre kvalitu rozlíšenia vyobrazení odtlačkov prstov a ich používanie na účely biometrickej identifikácie a overovania. Týmto vykonávacími opatreniami sa doplnili minimálne špecifikácie stanovené rozhodnutím Komisie 2006/648/ES. Výbor SISVIS by ich mal prerokovať v priebehu roka 2009.

Na konci vykazovaného obdobia bola v prípade BMS zavŕšená aj prvá časť skúšky systémového riešenia. Skúšky presnosti a výkonu systému však budú pokračovať aj v roku 2009. Pokračovali prípravy ďalších skúšok a vývoj nástrojov. Bolo vypracované usmernenie k súhrnu osvedčených postupov v súvislosti s odtlačkami v rámci BMS, ktoré bolo poskytnuté členským štátom na poslednom stretnutí národných projektových manažérov pre VIS v roku 2008.

2.1.5. Príprava prevádzok a sietí

Vo februári bola v prevádzke vo francúzskom Štrasburgu nainštalovaná centrálna jednotka VIS a v prevádzke v rakúskom St. Johann im Pongau záložná centrálna jednotka. K prepojeniu centrálnej jednotky a záložnej centrálnej jednotky došlo 1. apríla, čiže pred zmluvne stanoveným termínom. Inštalácia hardvéru v oboch prevádzkach sa začala v plánovanom čase a bola ukončená na konci júla.

Inštalácia siete sa začala v januári 2008, keď bol všetkým členským štátom zaslaný dotazník týkajúci sa prevádzok. Do marca sa vykonali návštevy všetkých 48 prevádzok a celú jar prebiehali dodávky okruhov, hoci v prípade šiestich prevádzok došlo na žiadosť členských štátov k pozastaveniu do konca roka. Inštalácia siete bola v súlade s plánom úplne dokončená koncom júna v prípade všetkých prevádzok členských štátov, s výnimkou štyroch hlavných prevádzok a piatich záložných prevádzok, kde to nebolo možné prevažne z dôvodu nepripravenosti priestorov.

Dňa 17. júna 2008 bolo prijaté rozhodnutie Komisie 2008/602/ES, ktorým sa určuje fyzická architektúra a požiadavky národných rozhraní a komunikačnej infraštruktúry medzi centrálnym VIS a národnými rozhraniami v etape vývoja systému.

2.1.6. Skúšky a súvisiace dodávky a plnenia

Počas vykazovaného obdobia sa uskutočnili rozsiahle prípravy na skúšky centrálného VIS a skúšky s účasťou členských štátov, ktoré sa začnú začiatkom roka 2009. Členské štáty v apríli určili riadiacich pracovníkov so zodpovednosťou za skúšky. Bolo vybraných šesť členských štátov, ktoré ako prvé vykonajú skúšky zhody a ktoré sa zúčastnia

¹⁵ Zmluva bola pozastavená v roku 2007 v dôsledku prieťahov vzniknutých pri prijímaní právneho základu pre VIS a ich následnému vplyvu na celkový harmonogram.

na prevádzkových skúškach systémov (OST)¹⁶. Ďalších deväť krajín bude potrebných na uskutočnenie skúšky na účely predbežného prebratia systému (PSAT)¹⁷. Členské štáty, ktoré sa zúčastnia na OST, mali v júni pripravené sieťové pripojenia a niektoré z nich koncom septembra, keď sa na modeli VIS začali uskutočňovať predbežné skúšky zhody, ukončili vývoj svojich vnútroštátnych systémov. Od začiatku októbra testovacie prostredie zahŕňa všetky funkcie BMS. Na konci vykazovaného obdobia disponovalo šesť krajín, ktoré sa zúčastnia na OST, základnou konektivitou, pričom sa pripravovali na vykonanie skúšok konektivity aplikácií. Ku koncu roka 2008 úspešne ukončili skúšky zhody tri členské štáty, ktoré sa zúčastnia na OST. Súbežne začala funkčné skúšky v rámci skúšky systémového riešenia (SST), po čom nasledovali skúšky výkonnosti. V dôsledku schválenia žiadostí o vykonanie zmien bude nutné zmeniť časový harmonogram niektorých fáz skúšok. Po vykonaní požadovaných zmien prebehne druhé opakovanie skúšok systémového riešenia (SST), po ktorých budú nasledovať OST a PSAT, aby bolo možné skonštatovať pripravenosť VIS na prevádzku koncom decembra 2009.

V januári 2008 bola dodaná a členským štátom rozposlaná prvá verzia opisu koncepcie skúšok (TDD) na účely vykonania dodávateľského akceptačného testovania (FAT). Neskôr v priebehu roka členské štáty poskytli scenáre funkčných skúšok, ktoré sa majú zahrnúť do TDD na účely FAT. Samotný FAT sa začal 6. augusta a prebiehal v štyroch cykloch do 29. septembra. Konečná verzia TDD pre FAT (verzia 2.0) bola dodaná v októbri. Obsahovala opravy vykonané počas skúšok FAT a bola použitá ako základ na prípravu funkčných SST.

Protokol pre skúšku zhody (CTP) bol aktualizovaný podľa rámca, ktorý bol predmetom politickej dohody a v súlade s integráciou BMS. Nová verzia bola dodaná v marci. Konečná verzia (verzia 2.10) bola členským štátom poskytnutá v apríli. CTP sa používa ako referenčný dokument na špecifikáciu skúšok zhody a vytvorenie opisu koncepcie skúšok (TDD) na účely skúšok zhody (CT). V TDD pre CT sa podrobne opisujú všetky skúšky súvisiace so skúšaním zhody, ktoré vykonávajú členské štáty, v súlade s TDD pre FAT. TDD pre CT boli dodané v októbri. V júli bola schválená verzia 2.30 plánu skúšok.

V apríli bol dodaný prvý návrh nefunkčnej verzie TDD pre SST. Útvary Komisie a členské štáty sa k tomuto predmetu plnenia obšírne vyjadrovali v rámci lehoty na formálne preskúmanie v trvaní niekoľkých mesiacov. Bolo predložených niekoľko prechodných verzií, ale verzia 1.00 TDD pre SST bola členským štátom poskytnutá v septembri. Nefunkčné a funkčné verzie sa preskúmavali v druhej polovici roka a funkčné skúšky v rámci SST sa začali v decembri. Scenáre skúšok budú zopakované vždy, keď sa odhalí nezrovnalosť v porovnaní s TDD.

2.1.7. Plánovanie na národnej úrovni a koordinácia

V priebehu vykazovaného obdobia útvary Komisie zorganizovali v rámci výboru SIS II desať stretnutí pracovnej skupiny národných projektových manažérov, na ktorých sa diskutovalo o plánovaní, rizikách a činnosti v rámci projektu na centrálnej aj národnej úrovni. S cieľom podporiť činnosť výboru SIS II bola okrem Rady pre riadenie zmien (CMB) a expertnej skupiny pre VIS Mail vytvorená aj osobitná Poradná skupina pre skúšky (TAG). Rada pre riadenie zmien (CMB) bola vytvorená, aby diskutovala o špecifických otázkach

¹⁶ Koncom roka patrili medzi krajiny, ktoré sa zúčastnia na prevádzkových skúškach systémov (OST), Estónsko, Nemecko, Taliansko, Nórsko, Slovinsko a Švédsko.

¹⁷ Účasť na tejto skúške závisí od toho, do akej miery pokročili v tom-ktorom členskom štáte prípravy, v čase vypracovania tejto správy však išlo o tieto krajiny: Česká republika, Francúzsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Portugalsko, Rakúsko, Slovensko a Španielsko.

súvisiacich so skúškami a o zmenách špecifikácií systému. Úlohou expertnej skupiny pre VIS Mail je diskutovať o vývoji komunikačného mechanizmu VIS Mail.

Okrem dostupnosti centrálného VIS zohráva v rámci sprevádzkovania systému určujúcu úlohu aj pokrok vnútroštátnych projektov. Keďže jednotlivé členské štáty sa nachádzajú v rozdielnej situácii, je úroveň pokroku v nich takisto rozličná. Členské štáty podávajú na uvedených stretnutiach každý mesiac správy, čo zvýšilo kvalitu, konzistentnosť aj užitočnosť dostupných informácií o ich národných projektoch. V roku 2008 podávali členské štáty v mesačných správach o pokroku informácie podľa toho, či patrili medzi krajiny zapojené do OST, krajiny zúčastňujúce sa na PSAT alebo medzi ostatné členské štáty. Dosiahnutý pokrok sa vykazoval poskytnutím informácií o plnení šiestich rôznych etáp, medzi ktoré patrilo napr. dosiahnutie pripravenosti na pripojenie na sieť a na pripojenie na model systému, dosiahnutie pripravenosti na vykonanie skúšok zhody, príprava konzulárnych úradov v severnej Afrike a dosiahnutie pripravenosti na skúšku s komunikačným mechanizmom VIS Mail. Okrem toho útvary Komisie dostávali informácie aj o pokroku na národnej úrovni v krajinách, ktoré začnú naplno uplatňovať schengenské *acquis* až neskôr. Väčšina členských štátov v správach uvádzala, že uvedené etapy plnia načas, je však očividné, že niektoré členské štáty majú pri vývoji národných systémov ťažkosti. Z dôvodu rozdielov v postupe prípravných prác v jednotlivých členských štátoch hrozí, že národné systémy niektorých krajín nebudú pripravené na vykonanie skúšobných činností a na pripojenia do centrálného systému v čase podľa dohodnutého harmonogramu.

2.1.8. Skupina „Priatelía VIS“

Na zasadnutí Strategického výboru pre prísťahovalectvo, hranice a azyl (SCIFA) v septembri 2008 bola skupina vysokých úradníkov z jednotlivých členských štátov nominovaných príslušnými ministrami poverená, aby až do uvedenia VIS do prevádzky sledovala národné projekty VIS a okrem iného zabezpečila, aby orgány členských štátov vydávajúce víza (alebo iný členský štát v ich mene) zhromažďovali a odosielali údaje o žiadostiach o víza do VIS podľa regionálneho harmonogramu.

Prvé stretnutie skupiny sa uskutočnilo počas francúzskeho predsedníctva v decembri v Paríži. Na tomto stretnutí skupina diskutovala o štyroch žiadostiach o vykonanie zmien pred začatím OST, o konzulárnej spolupráci, regionálnych rozmeroch zavádzania systému, organizačných aspektoch projektu a o podpore členských štátov. Skupina odporučila Coreperu, aby so zmenami, ktoré navrhli členské štáty, súhlasil pod podmienkou, že až do sprevádzkovania VIS nebudú predložené žiadne ďalšie požiadavky. V dôsledku sa implementácia VIS oneskorí o šesť mesiacov. Skupina „Priatelía VIS“ bude takisto pomáhať pri koordinovaní regionálneho zavádzania VIS a pracovných postupov a organizácie práce na konzulárnych úradoch a hraničných priechodoch. Okrem toho poskytne pomoc v rámci vzťahov s verejnosťou (so všetkými zainteresovanými subjektmi) a rovnako aj v súvislosti so štatistikami a podávaním správ. V spolupráci s Komisiou vytvorí kontrolný zoznam, prostredníctvom ktorého bude následne sledovať prípravu členských štátov po technickej stránke, ale aj pokiaľ ide o prípravu konzulárnych úradov a hraničných priechodov.

2.1.9. Zavedenie systému na konzulárnych úradoch a hraničných priechodoch

V návrhu na zmenu a doplnenie Spoločných konzulárnych pokynov sa ustanovuje, že členské štáty zbierajú biometrické identifikačné znaky, ktoré pozostávajú z fotografie tváre a desiatich odtlačkov prstov žiadateľov o víza, na svojich konzulárnych úradoch. V rámci prípravy na zavedenie systému na konzulárnych úradoch pokračoval aj počas celého vykazovaného obdobia a v skutočnosti až do konca marca 2009 pilotný projekt zberu, uchovávanía a overovania biometrických údajov žiadateľov o víza (BIODEV II). Na rozšírenom projekte

sa zúčastňuje polovica pôvodných účastníkov BIODEV II (Francúzsko, Belgicko, Nemecko a Rakúsko). Na základe doterajších výsledkov možno konštatovať, že získanie dostatočne kvalitných odtlačkov prstov od žiadateľov o víza si vyžaduje, aby sa obsluhu poskytla rozsiahla odborná príprava a aby bolo možné odber súboru odtlačkov uskutočniť viackrát, aby sa znížilo percento neúspešných pokusov o záznam odobratých údajov.

V zmenenom a doplnenom Kódexe schengenských hraníc sa ustanovuje, že členské štáty by mali byť schopné používať VIS na všetkých vonkajších hraničných priechodoch na účely overenia údajov všetkých držiteľov víz dvadsať dní po tom, ako sa VIS uvedie do prevádzky v prvej konzulárnej oblasti. V záveroch Rady prijatých počas britského predsedníctva sa stanovilo, že prvou konzulárnou oblasťou bude severná Afrika, a že potom by sa zavádzanie VIS malo ukončiť v priebehu dvoch rokov aj v ďalších regiónoch, pričom ich poradie sa určí v rámci komitologického postupu.

2.2. Riadenie projektu Komisiou

2.2.1. Plánovanie a rozpočet

Vo všeobecnom rozpočte na rok 2008 boli vyčlenené viazané rozpočtové prostriedky v celkovej výške 20 miliónov EUR, z ktorých 2 milióny EUR boli zaradené do rezervy. Výdavky v roku 2008 sa týkali najmä prípravy ďalších prvkov pre biometriu, externej pomoci pri riadení projektu a zabezpečovaní kvality, prevádzkových nákladov v etape vývoja a zmien vo VIS (v dôsledku vývoja právnej úpravy a žiadostí členských štátov o vykonanie zmien). Na konci sledovaného obdobia bolo viazaných 88,21 % celkových rozpočtových prostriedkov na VIS a vyplatených 95,13 % platobných rozpočtových prostriedkov. Rozpočtová položka pre VIS má číslo 18.02.05.

Viazané a platobné rozpočtové prostriedky v roku 2008

Viazané rozpočtové prostriedky k dispozícii	Vyčerpané	Spolu v %	Platobné rozpočtové prostriedky k dispozícii	Vyčerpané	Spolu v %
18 745 376,30 EUR	16 535 020,04 EUR	88,21 %	14 657 396,30 EUR	13 943 795,81 EUR	95,13 %

2.2.2. Riadenie rizík

V súlade s najlepšou praxou sú riziká tohto projektu rozpoznávané, posudzované a monitorované priebežne v troch oblastiach. Hlavný zmluvný partner pre vývoj posudzuje riziká činností v rozsahu svojich zmluvných záväzkov (vývoj centrálného systému, poskytovanie podpory a školenie). Členské štáty monitorujú riziká súvisiace s ich národnými projektmi. Útvary Komisie posudzujú aj globálne riziká projektu, napr. povinnosti hlavného zmluvného partnera pre vývoj, národné projekty, prípravu prevádzok a prijímanie právnych nástrojov. Riziká sa delia na riziká vysokej, strednej a nízkej úrovne. Komisia pravidelne s členskými štátmi diskutuje o rizikách na stretnutiach národných projektových manažérov a na zasadnutiach Rady pre riadenie projektu (PMB).

Počas vykazovaného obdobia bolo za najvýznamnejšie označené riziko, že hlavný zmluvný partner pre vývoj nebude schopný plniť v požadovanej kvalite a v čase podľa dohodnutého harmonogramu. Ďalším významným rizikom bolo, že budú predložené ďalšie žiadosti o vykonanie zmien a že dôjde k omeškaniam národných systémov. Tretím významným rizikom bolo, že by v dôsledku zmeny a doplnenia spoločných konzulárnych pokynov vznikla potreba funkčných zmien vo VIS. Medzi ďalšie riziká na strane hlavného zmluvného partnera

patrila synchronizácia počas fáz skúšok a koordinácia vydávania verzií VIS a BMS. Pokiaľ ide o členské štáty, riziko sa týka pripravenosti na fázy skúšok. Komisia a hlavný zmluvný partner pre vývoj sa ruka v ruke usilujú zmierniť tieto riziká a ich vplyv na projekt.

2.2.3. Rada pre riadenie projektu (PMB)

V roku 2008 sa uskutočnilo desať zasadnutí Rady pre riadenie projektu, na ktorých sa diskutovalo o otázkach riadenia projektu so zainteresovanými subjektmi, s hlavným zmluvným partnerom pre vývoj a so zmluvným partnerom pre zabezpečenie kvality, ako aj s členskými štátmi, ktoré vykonávali alebo budú vykonávať predsedníctvo Rady EÚ.

2.3. Zasadnutia výboru SIS II

Výbor SIS II v roku 2008 zasadal sedemkrát a na zasadnutiach sa diskutovalo o napredovaní s vývojom projektu VIS.

Okrem pravidelných zasadnutí výboru SIS II útvary Komisie organizovali stretnutia pracovných skupín pre VIS, na ktorých odborníci a projektoví manažéri z členských štátov diskutovali o podrobných technických záležitostiach a aktuálnom stave centrálného projektu (pozri časť 2.1.7 tejto správy).

2.3.1. Výbor SISVIS

V roku 2008 bol zriadený výbor SISVIS¹⁸, ktorý Komisii pomáha pri výkone jej vykonávacích právomocí vo veciach, ktoré súvisia s prevádzkovou fázou projektov SIS II a VIS. Na rozdiel od Výboru SIS II v rámci tohto výboru netvorí uvedené projekty jednu agendu, ale stretnutia odborníkov sa uskutočňujú v rozdielnom zložení, podľa toho, o ktorý projekt ide. Po tom, ako nadobudlo účinnosť nariadenie o VIS, mohlo byť zvolané prvé stretnutie výboru SISVIS v zložení pre otázky VIS. Toto stretnutie sa uskutočnilo v novembri a diskutovalo sa na ňom o rokovacom poriadku a o návrhu špecifikácií komunikačného mechanizmu VIS Mail. Výbor SISVIS bude zodpovedný za rozhodnutia o vykonávacích pravidlách prijímané v rámci komitologického postupu aj počas roka 2009.

2.3.2. Rada pre riadenie zmien (CMB)

Táto rada bola počas vykazovaného obdobia zriadená ako poradná pracovná skupina Výboru SISVIS (v zložení pre VIS). Formuluje odporúčania v súvislosti s riadením konfigurácie VIS v priebehu etapy vývoja, ako aj v súvislosti so skúškami. Predkladá ich na následnú diskusiu na stretnutiach národných projektových manažérov pre VIS a je podriadená Výboru SISVIS (v zložení pre VIS).

2.3.3. Poradná skupina pre skúšky (TAG)

Táto rada bola počas vykazovaného obdobia zriadená ako poradná pracovná skupina Výboru SISVIS (v zložení pre VIS). Jej úlohou je zabezpečiť, aby sa pri riešení otázok súvisiacich so skúškami postupovalo štruktúrovane a poskytovať poradenstvo, pokiaľ ide o ukončenie cyklov skúšok. Formuluje odporúčania v súvislosti so skúškami VIS počas všetkých ich fáz, a to najmä v prípade priamej účasti členských štátov.

2.3.4. Expertná skupina pre VIS Mail (VIS MEG)

Na stretnutí národných projektových manažérov pre VIS bola vo februári vytvorená neformálna expertná skupina pre VIS Mail (VIS MEG), ktorej úlohou je poskytovať podporu

¹⁸ Zriadený článkom 51 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1987/2006 z 20. decembra 2006 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II).

pri implementácii komunikačného mechanizmu VIS (VIS Mail), ktorý bude používať infraštruktúru VIS a pozostávať z centrálného poštového servera na prenos údajov a vnútroštátnych poštových serverov a aplikácií.

VIS MEG sa schádza raz mesačne, a to za účasti minimálne desiatich členských štátov. Po dosiahnutí vrcholovej dohody o pláne a stratégii pre implementáciu mechanizmu VIS Mail na aprílovom stretnutí národných projektových manažérov pre VIS v roku 2008 bol vypracovaný návrh špecifikácií VIS Mail. Skupina národných projektových manažérov pre VIS neformálne vyjadrila podporu konečnej verzii tohto návrhu v októbri. Návrh rozhodnutia o špecifikáciách pre VIS Mail bol predložený Výboru SISVIS (v zložení pre VIS), ktorý bude požiadaný, aby k nemu začiatkom roka 2009 zaujal stanovisko.

Popri príprave špecifikácií pre VIS Mail sa skupina venovala aj diskusii o podrobnom pláne implementácie systému. Časť dokumentácie, ktorú členské štáty potrebujú pre vykonanie skúšok, dodal dodávateľ centrálného poštového servera na prenos údajov (zmluvný partner pre sieť VIS) a časť bola vypracovaná expertnou skupinou pre VIS Mail. Komisii a členským štátom v spolupráci so zmluvným partnerom pre sieť poskytuje podporu zmluvný partner pre podporu a zabezpečenie kvality.

3. ZÁVERY A PERSPEKTÍVY

Rok 2008 bol charakterizovaný implementáciou nového časového harmonogramu založeného na analýze prijatých právnych úprav a uskutočňovaním činností potrebných na začlenenie BMS do VIS. Počas vykazovaného obdobia bola podstatná časť práce zameraná na finalizáciu technických špecifikácií systému a prípravu plnení súvisiacich so skúškami. Úspešne boli zavŕšené dodávateľské akceptačné testovania (FAT) a pokračovali prípravy na uskutočnenie skúšok zhody s účasťou členských štátov. Vďaka vytvoreniu skupiny „Priatelia VIS“ sa ešte viac posilnila spolupráca s členskými štátmi na politickej úrovni. Na centrálnej úrovni sa postupovalo v súlade s časovým harmonogramom pre VIS dojednaným v roku 2007, a keby členské štáty koncom roka jednomyselne nepožiadali o vykonanie štyroch zmien, bol by sa plán býval dodržal. Kvôli týmto zmenám bolo nutné predĺžiť lehotu pre uvedenie systému do prevádzky o šesť mesiacov. Všetky zainteresované subjekty úzko spolupracujú na dosiahnutí tohto cieľa v roku 2009.